২৩) Haviland, W. A. (2014). *Cultural Anthropology: The Human Challenge.* US: Thomson Wadswarth

২৪) Herskovits, M.J. (1948). *Man and his Works: The Science of Cultural Anthropology.* New York: Knopf.

২৫) Leach, M. (1972). *Standard Dictionary of Folklore*. Funk & Wagnalls.

২৬) Mahanta, P. J. (2007). *The Sankardeva Movement: Its Cultural Horizons.* Guwahati: Purbanchal Prakash.

২৭) Sarma, N. C. (1988). *Essays in the Folklore of North-Eastern India*. Guwahati: Bani Prakasan.

২৮) Tylor E. B.(1920). *Primitive Culture, Vol. 1.* London: John Murray, Albemarle Street.

২.১১ অগ্রগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ 'Culture' পদটোৰ মূল হৈছে লেটিন ভাষাৰ 'কোল' ধাতুজাত colere বা cultura অর্থাৎ কুলতুৰা

২ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ সংস্কৃতিৰ গৱেষক পণ্ডিতসকলে সভ্যতাক সংস্কৃতি যৌগ (Culture Complex) হিচাপে আখ্যা দিছে।

৩ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ব্যক্তি ভেদে প্রত্যেকৰে আচাৰ-আচৰণ বেলেগ বেলেগ; কিন্তু সামাজিক আদান-প্রদানৰ বেলিকা সমাজৰ আন দহজনে প্রদর্শন কৰা আচৰণ মানি চলিব লাগে। ভিন্ ভিন্ সামাজিক পৰিৱেশ, পৰিস্থিতিৰ লগত খাপ খুৱাকৈ মানুহে কেতবোৰ আচাৰ-আচৰণ, নীতি-নিয়ম পালন কৰে। এই নিয়ম-আচৰণসমূহেই সেই সমাজখনক বিশিষ্টতা প্রদান কৰা সাংস্কৃতিক উপাদান হিচাপে চিহ্নিত হয়। সেয়েহে কোৱা হয় সংস্কৃতি মানুহে সৃষ্টি কৰা পাৰিপার্শ্বিক অংশৰ বাদে আন একো নহয়।

৪ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ক) শুদ্ধ খ) অশুদ্ধ গ) শুদ্ধ ঘ) শুদ্ধ

৫ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ সংস্কৃতি বিশ্বজনীন, তথাপিতো ইয়াৰ স্থানীয় আৰু আঞ্চলিক ৰূপ লক্ষ্য কৰা যায়।

৬ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ সংস্কৃতিৰ পৰিসৰ ব্যক্তি সত্তাৰ পৰিসৰতকৈ ব্যাপক।

৭ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ৰীতিবদ্ধতা, সুনির্দিষ্টতা আৰু আত্মসচেতনতা।

৮ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ক) ৰীতিবদ্ধতা খ) ন্যূনতম গ) স্বয়ং সম্পূর্ণ

২.১২ আৰ্হি প্ৰশ্ন

বস্তুধৰ্মী প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ ঃ তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখক—

ক) Culture শব্দটো পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

খ) সংস্কৃতিৰ উপাদানসমূহ কি কি?

প্ৰশ্ন ২ ঃ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ নিৰ্ণয় কৰক—

ক) সংস্কৃতিৰ সৃষ্টিৰ বাবে সমাজ এখনৰ স্থিতি থাকিবই লাগিব।

খ) সমাজত বাস কৰা সদস্যসকলে সামাজিকভাৱে কোনো ধৰণৰ নিয়ম মানি চলাৰ প্ৰয়োজনীয়তা নাই।

চুটি প্ৰশ্ন (১৫০ শব্দৰ ভিতৰত উত্তৰ লিখক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ সংস্কৃতি বুলিলে কি বুজে? চমুকৈ লিখক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ চমুটোকা লিখক —

ক) লোকসংস্কৃতি খ) মাৰ্গীয় সংস্কৃতি

গ) জনজাতীয় সংস্কৃতি

ৰচনাধৰ্মী প্ৰশ্ন (৩০০-৫০০ শব্দৰ ভিতৰত উত্তৰ লিখক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ সংস্কৃতিৰ এটা সংজ্ঞা উল্লেখ কৰি তাৰ আধাৰত সমাজ, ব্যক্তি আৰু সংস্কৃতিৰ মাজত থকা সম্বন্ধ বিচাৰ কৰক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ সংস্কৃতিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? বহলাই আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ সংস্কৃতিৰ প্ৰধান ভাগ কেইটাৰ আলোচনা আগ বঢ়াওক।

*** ***** ***